

## Politični pregled.

**Notranji položaj** se je v zadnjih dnevih silno poostiril in to vsled izjave prestolonaslednika nadvojvode Frana Ferdinanda kot protektorja nemškega katoliškega Schulvereina. Splošno se domneva, da so to stvar spravili v javnost tisti krogi, ki bi radi ministrstvo strmoglavili. V resnici so s to zadevo ministrstvo spravili v veliko stisko. Nemci so kar razkačeni in so začeli strastno vojno zoper nadvojvoda samega kar zasluži najostrejšo obsodbo. S to vojno hočejo ljudstvo še bolj zavzeti za velikonemško idejo in zajedno vzbuditi Nemčijo iz njene vsaj navidezne apatije glede dogodov v Avstriji. Res je začelo že šumeti v gozdu nemških listov, za vznemirjenje avstrijskih Nemcev pa skrbe listi in poslanci.

**Državni zbor.** — V minolem tednu so lahkomišelniki politiki vrgli v parlament malo bombo. Spravili so v javnost, kar je govoril nadvojvoda Fran Ferdinand, ko je prevzel protektorat nad društvom Katolischer Schulverein. V dotičnem govoru je obsodil gibanje proč od Rima ker pomeni toliko kakor proč od Avstrije. Da se avstrijski nadvojvoda s takim gibanjem ne strinja, se umeje samo ob sebi. Nemci so vsled tega zagnali velik krik in imajo toliko laglje stališče, ker so tendence katoliškega šolskega društva v nasprotju z veljavnim šolskim zakonom, in ker se s temi tendencami tudi mnogi dobri Avstrijci ne strinjajo. Od tedaj je v parlamentu boj. Nemci spravljajo to zadevo vsak hip na razgovor, socijalni demokrat Pernerstorfer pa je celo predlagal, naj se razveljavi § 64. kazenskega zakona, ki govori o žaljenju članov cesarske hiše. Napetost je silno velika. — Zboroval bo državni zbor najbrž do 16. junija. Vender še vedno ni gotovo, če bo v tem času rešena investicijska predloga. Čehi in Poljaki se jej še vedno upirajo, ker se boje, da obljubljene vladne predloge o zgradbi kanalov ne bo na dan. Kaže se, kakor bi zdaj vlada obe predlogi odložila, ali naletela je zlasti pri nemških poslancih na odpor. Zdaj se vlada pogaja, da bi se jej dovolil do konca leta budgetni provizorij. — V kmetijskem odseku je bil poslanec Povše določen poročevalcem o zakonskem načrtu glede kmetijskih zadrug.

**Italija.** — Zanimivo je, kar poroča „Information“ iz peresa svojega rimskega dopisnika o stališču Italije v trozvezi. V tem oziru se je izjavil francoski poslanik: Ako bi se Italija ozirala samo na težnje svojega prebivalstva, bi zveze ne obnovila, kajti ta je doslej koristila samo Nemčiji. Trozveza je pomogla Nemčiji do razvoja njene industrije in trgovine na stroške Italije in Avstrije. Po trozvezi si je Nemčija zagotovila v Avstriji in Italiji trg za svoje industrijske izdelke. Zlasti se je še Nemčija poslužila Avstrije, da svoj veliki kapital vloži v avstrijsko kmetijstvo ter na ta način dobi po ceni živil za oskrbo svojih industrij. Italija pa tudi ni čisto nič dobila za svoje usluge Nemčiji, marveč bila je vseskozi le oškodovana. To je sprevidelo italijansko ljudstvo in je začelo viharno nastopati proti obnovljenju trozveze. Italijanski kralj je sicer velik prijatelj ruskega carja, vsled česar se govori o možnosti nove trozveze mej Italijo, Francijo in Rusijo, vender je mogoče, da se trozveza obnovi, ako ljudska volja ne bode na kralja mogočno vplivala. Ako pa se trozveza tudi obnovi, se bode Italija gotovo osvobodila obveze, da vzdržuje štiri armade v podnožju Alp v — dobro Nemčije.

**Razmere na Kitajskem.** — Senzacionalno vest prinašajo listi iz Kitajskega. Poroča se namreč, da je oni del cesarske palače, v katerem je stanoval nemški general Waldersee, popolnoma zgorel. Ogenj je nastal po noči. Grof Waldersee se je le s težavo rešil s tem, da je skočil skozi okno na cesto. V požaru poginil pa je general Schwarzkoff. Požar je uničil vse razun nekaterih pisem. Zažgali so ali Kitajci ali pa kdo drug, kateremu komanda Nemcev ne ugaja. Sploh uživajo Nemci na Kitajskem le malo simpatij, Kitajci jih pa celo smrtno sovražijo. Dokaz poslednjim je, da

so nedavno našli pred cesarsko palačo v Pekingu nekega nemškega častnika Bartscha v hrbet ustreljenega. Gledé vojnega gibanja že prihajajo vznemirljiva poročila. Poroča se namreč, da je v pokrajini Pečili vse po koncu. Podkralj Liu se je utaboril z 10 000 dobro izvežbanim Kitajci 120 milj od Paotingfu, kjer pričakuje sovražnih čet. Iste že baje tudi grede nad Lihoa in sicer 5000 Nemcev in 3000 Francozov pod generalom Gayla. A tudi po drugih krajih je začelo vreti in najbrže še ne bode tako hitro konec kitajskih homatij. Vele-vlasti zahtevajo od Kitajske baje to-le odškodnino: Rusija 340 milijonov, Nemčija 240, Francija 260, Anglija in Japan po 100 milijonov, Avstro-Ogerska, Italija, Belgija in Nizozemska še niso stavile zahteve po odškodnini. Kitajska pa odklanja te zahteve in vsled tega bi utegnilo priti do novih zapletajev.

**Vojna v južni Afriki.** — Iz bojišča ni zadnje dni prav nikakih poročil. Pač pa prinašajo razni angleški listi premišljevanja o tej vojski, ki dokazujejo, da niso Angleži še zdaj gotovi, da bi bila konečna zmaga v južni Afriki venderle na njih strani. Preogromni stroški, katere je stala ta vojska, so na Angležkem provzročili tako nezadovoljnost, da ni neč dvoma, da se pri prihodnjih volitvah v parlament izlije ves gnjev na one, ki so provzročili to vojsko ter nakopali Angležki poleg velikanske materialne škode tudi toliko ponižanja pred vsem svetom.



## Trgovinska zadruga.

Bilo je menda pred petdeset in več leti. Pohorski kmetje so se navadili, vsako leto po trikrat (o Jurjevem, o sv. Ožbaltu in o sv. Katarini), peljati izdelke lesa na sejm v Ptuj. Tamkaj so z ondotnimi dolinskimi kmeti barantali, katera trgovina je dostikrat bila jako prav iz roke v roko. Ni bilo treba k temu nobenega mešetarja, pa je še vrh vsega vsak bil zadovoljen.

Kako pa sedaj? Ptujski sejmi so nekako zadremali. Nič kupca, pa tudi nič prodajalca ne! Vse je nekako nezaupno, nobene podjetnosti! Kako pa bi bilo potrebno to, naj odkrivajo sledeče notice:

Kako labko se je vršila ta kupčija, slišalo se je baš na sejmu. „Rad bi kupil desek ali kaj takega, ali denarja nimam“. Tako je govoril kmet iz dołine, pa dostavil: „Ako bi veljalo zaračunati kaj vina, ali pa tudi zrnja“? Tega je imel kmet na prodajo, sila potreboval pa je lesa za popravo pohišstva. In kakor rečeno, omejneno blago pa je ravno pohorski kmet jako potreboval. Bil je torej kratek račun, prav po ceni iz poštene roke enako v domačo roko. In znanje med kmeti? Vsaj so se dolga leta poznali, večkrat med seboj že kaj posvetovali in barantali, dokler se niso poizgubili. In enaka usoda gloje vse ptujске sejme, prijatelji in znanci se snidejo in poizgube, kakor „sreča“ nanese. Tej nezanesljivosti v okom, bi menda bilo dobro še priti.

Slovenska zemlja — namreč hvala Bogu — toliko obrodi, da bi lahko preživela svoje pridno in delavno ljudstvo, ako bi bila ona na samotnem kraju. Od kod